

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 60, 147¹, 151¹, 189, 214, 218, 224¹ STRAIPSNŲ IR KODEKSO PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (toliau – BK projektas), LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO 212, 254 IR 327 STRAIPSNŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (toliau – BPK projektas) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS KRIMINALINĖS ŽVALGYBOS ĮSTATYMO NR. XI-2234 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (toliau – KŽĮ projektas) (toliau kartu – Projektai) (TAP Nr. 19-2177)(TAIS Nr. 19-11404(2))

2020-01-07 Nr.NV-42

Vilnius

Įvertinę Projektų atitiktį įstatymams ir teisės technikos reikalavimams, dėl BPK ir KŽĮ projektų pastabų ir pasiūlymų neturime, o dėl BK projekto teikiame šias pastabas:

1. Atkreipiame dėmesį į tai, kad Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse nėra apibrėžta sąvoka „artima aplinka“, todėl siekiant teisės akto aiškumo BK projekto 1 straipsnio 2 dalyje įvedama sąvoka „artimoje aplinkoje“ turėtų būti apibrėžta Baudžiamajame kodekse arba pateikta nuoroda į teisės aktą, kuriame pateikiama šios sąvokos apibrėžtis.

2. Sistemiškai vertindami siūlomą teisinį reglamentavimą, atkreipiame dėmesį į tai, kad Europos Parlamento ir Tarybos 2011 m. gruodžio 13 d. direktyvos 2011/92/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2004/68/TVR 9 straipsnio b dalyje yra kalbama apie nusikalstamas veikas, kurios buvo padarytos „vaiko šeimos nario, kartu su vaiku gyvenančio asmens arba asmens, kuris turi pripažintą pasitikėjimą ar autoritetą“. BK projektu siūloma asmens atsakomybę sunkinanti aplinkybė nepagrįstai išplečia minėtų direktyvos nuostatų taikymo ribas visų nusikalstamų veikų atžvilgiu, taip pat mūsų nuomone neapima minėtose direktyvos nuostatose nurodomų aplinkybių „asmens, kuris turi pripažintą pasitikėjimą ar autoritetą“.

3. Sistemiškai vertindami BK projekto 2 straipsniu siūlomą teisinį reglamentavimą, pažymime, kad Baudžiamajo kodekso 147¹ straipsnyje (Išnaudojimas priverstiniam darbui ar paslaugoms) nėra kalbama apie *nukentėjusiojo panaudojimą nusikalstamoms veikoms vykdyti*, todėl nėra aišku dėl kokių priežasčių ir nuo kokių nusikalstamų veikų padarymo jis turėtų būti

atleidžiamas nuo baudžiamosios atsakomybės. Apie nukentėjusiojo panaudojimą nusikalstamos veikoms daryti yra kalbama Baudžiamojo kodekso 147 straipsnio 1 dalyje ir tokio asmens atleidimas nuo baudžiamosios atsakomybės yra aptartas šio straipsnio 3 dalyje, kurioje ši nuostata formuluojama kartu su žodžiais „gali būti“. Dėl šių priežasčių manome, kad BK projekto 2 straipsniu siūlomas teisinis reglamentavimas yra nepagrįstas ir perteklinis, arba sistemiškai kartu turėtų būti tikslinama Baudžiamojo kodekso 147¹ straipsnio 1 dalis.

Teisės grupės patarėjas

Žygimantas Daukša

Teisės grupės vyriausiasis patarėjas

Deividas Kriaučiūnas